

اصرار مادران زندانی به نگهداری کودکان خود

سلامت نیوز: کودک بالای دو سال نباید در زندان باشد، اما در حال حاضر برخی کودکان بالای دو سال به دلیل اصرار مادر یا دلایل دیگر هنوز در زندان‌ها هستند. «روز گذشته مدیرکل امور کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی کشور در حالی با بیان این مطلب بر عدم صدور مجوز برای ایجاد مهدکودک در زندان‌ها تاکید کرد که سال گذشته معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده عنوان کرده بود «برای ایجاد مهدکودک در زندان‌ها اقدام کرده‌ایم و در حال حاضر زندان قرچک از جمله زندان‌هایی است که آمادگی افتتاح مهدکودک برای کودکان زندانیان در آن وجود دارد.»

به گزارش سلامت نیوز در حالی که در حال حاضر در زندان زنان شرایط چندان مناسبی برای کودکان آنان وجود ندارد، پس از ورود این کودکان به شیرخوارگاه‌ها و مراکز بهزیستی نیز آنها به شکل قرنطینه‌ای نگهداری شده و در نتیجه شاهد آن هستیم که در این پروسه لطمات زیادی به بسیاری از بعدها‌ی شخصیتی و رشدی این کودکان وارد می‌شود. تعداد زنان زندانی در ایران که به دلایل مختلف در حبس به سر می‌برند، در مقایسه با زنان زندانی کشورهای دیگر و جمعیت مردان زندانی به شدت اندک است. با وجود این، تعداد زیادی از این زنان در سنین جوانی و باروری قرار دارند که این مساله به خودی خود، آسیب‌های جدیدی را تولید می‌کند. قوانین حضانت و وظیفه و مسئولیت نگهداری طفل دختر را تا هفت سالگی و طفل پسر را تا دو سالگی بر عهده مادر گذاشته است. این در حالی است که برای مادری که در این زمان در زندان به سر می‌برد، نگهداری از طفل مقدور نبوده و البته فرد دیگری هم نیست که بتوان حضانت طفل را به جای مادر به او واگذار کرد. در این موارد دادگاه اجازه می‌دهد کودک نزد مادر بماند و محیط زندان با مادر بر محیط خارج از زندان بدون مادر ترجیح داده می‌شود.

تعداد زنان زندانی و جرایم آنها

چندی پیش دکتر جهانگیر، رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور در جمع خبرنگاران گفت: «زنان، ۱/۳ درصد از زندانیان ایران را به خود اختصاص داده‌اند و افراد زیر ۱۸ سال که در کانون‌های اصلاح و تربیت نگهداری می‌شوند، تنها ۵/۰ درصد از جمعیت کیفری را تشکیل می‌دهند.»

اولین مهدکودک در زندان قرچک

با این وجود نباید انتظار داشت کودکان زیر هفت سال در زندان‌هایی که محل زندگی افراد نه چندان درست و موجه است، رها شوند و نباید چون مادران این کودکان در کنارشان هستند نسبت به وضعیت آنها بی‌تفاوت بود.

ایجاد مهدکودک در زندان اولین قدمی است که می‌توان برای جدا کردن این کودکان، حداقل در ساعاتی از روز، از سایر زندانیان برداشت. اقدامی که هرچند سال گذشته خبر اجرایی شدن آن از سوی معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور اعلام شد و شهیندخت مولاوردی خبر افتتاح اولین مهدکودک در زندان قرچک را اعلام کرد، اما با گذشت بیش از یک سال از این خبر، خبر عدم صدور مجوز برای احداث «مهدکودک» در زندان‌ها توسط بهزیستی منعکس شد.

مدیرکل امور کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی کشور گفت: معتقدم در زندان زنان نباید مهدکودک وجود داشته باشد، زیرا به لحاظ تخصصی صلاح نیست به جز کودک زیر دو سال که نیاز به شیردهی و تماس نزدیک با مادر دارد، کودک دیگری در محیط زندان حضور داشته باشد. محمد نفریه با تاکید بر آنکه محیط زندان‌ها آسیب‌های متعددی را برای کودکان به همراه دارد و نباید کودکی به علت داشتن مادر زندانی در محیط زندان حضور داشته باشد، افزود: کودکان بالای دو سالی که دارای مادران زندانی و فاقد سرپرست و یا بدسرپرست هستند، باید به مراکز بهزیستی تحویل داده شوند.

مدیر کل امور کودکان و نوجوانان در ادامه به تاسیس مهدکودک در زندان‌ها اشاره کرد و گفت: بهزیستی در حوزه صدور مجوز، تربیت مربی و کمک به تجهیز این مهدها آمادگی دارد، اما در عمل مشکلاتی برای تاسیس این مراکز وجود دارد و در حال حاضر هیچ مجوزی برای احداث مهدکودک در زندان‌ها صادر نشده است، اما خدمات مراقبتی خوبی برای کودکان ساکن در زندان فراهم کرده‌ایم.

آسیب‌های محیط زندان بیشتر از فواید آن

یک حقوقدان و فعال حقوق کودکان در مورد شرایط حضور کودکان در زندان‌های ایران در تایید صحبت‌های مدیر کل امور کودکان و نوجوانان بهزیستی به «آرمان» می‌گوید: نفس عمل نگهداری و بودن کودکان زیر هفت سال در زندان درست نیست و نباید برای امر نادرست برنامه‌ریزی شود. مونیکا نادی می‌افزاید: سال گذشته هم که خانم مولاوردی، خبر تاسیس مهدکودک در یکی از زندان‌ها را مطرح کرد، سازمان بهزیستی با این درخواست مخالفت کرده بود و همان زمان اعلام شده بود آسیب‌های محیط زندان برای کودک بیشتر از فواید آن است. این روانشناس با تاکید بر اینکه محیط زندان به هیچ وجه برای کودک در این سنین

مناسب نیست، عنوان می‌کند: هرچند کودک نیازهای جدی در این سنین دارد که باید توسط مادر برطرف شود، اما قرار گرفتن در محیط نامساعد زندان و زندگی کنار افرادی که سابقه محکومیت و جرایم مختلف داشته و همچنین زندگی در کنار مادری که در شرایط بسیار بدی زندگی می‌کند، روی روان او اثرات مخرب بیشتری دارد.

نادی به راه‌های دیگری برای بودن طفل در کنار مادر اشاره کرده و می‌گوید: تسهیل خروج مادران زندانی، مجازات‌های جایگزین و مرخصی‌های بیشتر می‌تواند راهکاری مناسب برای تامین نیازهای کودکانی باشد که مادران آنها به هر دلیلی در زندان به سر می‌برند.

این حقوقدان در جمع‌بندی این مساله تاکید می‌کند: نه محیط زندان در کنار مادر و نه سپردن کودک به بهزیستی هیچ یک گزینه‌های مناسبی برای این کودکان نیستند و باید تا جای ممکن امکانی ایجاد شود تا این مادران بتوانند از زندان خارج شوند و در کنار فرزندان خود باشند.